

ZACUDENI KRANJEC

O ANGLEŠKIH VOLITVAH

KRANJEC s povprečnim spominom bo ob angleških volitvah kar razočaran. Angleži sami so pričakovali ostrejšo volilno borbo kot prejšnja leta, ki pa se vseeno ne bi odlikovala po razbitih nosovih in kozarcih.

Ljudje so se zanimali za volitve dva ali tri dni po naznanitvi, ko so se ob delu in pivu ogrevali za to ali drugo stranko. Potem pa je 4. kolo nogo-metnih tekem za pokal odvrnilo vso pozornost od politike. Ko se približuje 23. februar, volilni dan, se večja tudi zanimanje obenem s propagando. Vsi pa bi se naveličali, ako bi trajala volilna borba predolgo in pravijo, da so trije tedni govorjenja in razkazovanja največ, kar prenese tudi najtrdnejši kandidat.

KONSERVATIVNA GOSPODIČNA IN MINISTRI

Najmlajši kandidat, kar sem jih zasledil, je 23 letna konservativna gospodična, drugi pa so tudi petdeset let starejši od nje. Vendar je 75-letnemu dosedanjemu poslancu stranka v okrožju povedala, da je prestar in so izbrali mlajšega. Menda edini, ki se mu ne bo treba boriti za enega od 625 sedežev v parlamentu, je dosedanji predsednik (Speaker), konservativec, ki so mu laburisti iz tradicije pustili prosto pot, da bo vodil še eno skupščino. Ministri in vodje stranke imajo okrožja, kjer jim je ponovna izvolitev zagotovljena. Novi zakon je nekatere spravil v zadrego, ker jim je razbil dosedanja okrožja, vendar so si skoraj vsi poiskali nova varna mesta, kjer je večina običajno velika.

Po razpustu parlamenta so imeji letos prvič službo božjo, kjer so sedeli laburist Attlee, konservativec Churchill in liberalcec Davies v isti klopi in molili, da bi ljudstvo izbralo prav, da bi se udeležili volitev z odgovornostjo in da bi bili v jezičnem spopadu obvarovani pred hudobnostjo. Kranjec bi se še začudil nad radiom, kjer si stranke po medse bojnem dogovoru razdele politične oddaje, kajti vlada ima manj oddaj kot opozicijska skupaj.

PRELEPLJENI LEPAKI

Ob naznanitvi volitev šest tednov vnaprej so kot presenetljiv uvod najprej prekrili stare lepake, ki so si jih predvsem konservativci z več denarja lahko več privoščili. Ustrašili so se, da jim jih ne bi štel med volilne stroške, kateri so po novem zakonu sila omejeni na posamezne kandidate. Že kak mesec preje so se laburistični ministri spravili nad propagando industrij, ki jim obetajo podržavljenje, če spet pridejo na oblast. Izrazili so, da pomeni propaganda proti podržavljanju prav za prav delo za opozicijo in jo bo treba šteti med volilne stroške. Konservativcem se zdi, da so nalašč naznanili volitve dokaj zgodaj, — po zakonu so potrebni le trije tedni — da bi spravili v zadrego prizadete industrije, sladkorno, jekleno, cementno in prodajo mesa na debelo, da bi nehale s propagando. Zakon pa ni tako točno določen in posebno sladkor je sila bojeviti. "Gospa sladkor-na kocka" se na zavrtkih sladkorja še vedno zavzema za zasebno lastništvo.

3. februarja je bil razpuščen parlament, ki se zaradi počitnic ni sestel že od prejšnjega leta. V njem je imela laburistična stranka skoraj 5/8 poslancev in je tako prvič vladala z večino. Izvedla je precejšen socialni program, prosto zdravstveno službo za vse, splošno zavarovanje za starost in brezposelnost, kar je sicer pripravila v načelu že koalicijska vlada med vojno. Iz vojne pa so podedovali tudi mnogo ruševin, v mestih in gos-

podarstvu, katere so jih tlačile vseh pet let in groze tudi novi vladi. Težave so se ostro pokazale lanskega septembra, ko je bilo treba razvrednotiti funt.

Kot evropsko gospodarstvo sploh, drži tudi Anglijo pokonci Maršalova pomoč. Brez dovolj dolarjev bi ne mogli kupovati dovolj surovin, brez surovin bi ne moge delati tovarne, brez izdelkov ne bi mogli kupovati dovolj hrane, ki jo doma malo pridelajo. Tako bi bilo mnogo brezposelnih in lačnih. Vojna je Angleže stala zelo mnogo, morda ne toliko človeških žrtev, kot denarja, zlata, kapitala.

BREZPOSELNOST IN PODRŽAVLJENJA

Ob taki nevarnosti je jasno, da so pri volitvah največje važnosti domače gospodarske zadeve. Programi strank se komaj razlikujejo glede zunanje politike. Obe glavni stranki, konservativci in laburisti, se tudi skoraj strinjajo glede "Welfare" države: oboji obljublajo še naprej polno zaposlenost in socialne dobrote. Laburisti seveda zatrjujejo, da je za torijce to le lim, na katerega love glasove. Spominite se let pred vojno! — radi vpijejo. Gotovo pa je, da so se časi od takrat sila spremenili; kar se je zdelo utopija, je danes dejstvo in največji nazadnjaki ne morejo preko tega.

V ostrem nasprotju so si stranke glede podržavljenja, ki ga laburisti nameravajo raztegniti še na par industrij. Vendar nihče ne predlaga, naj bi vrnili zasebnim lastnikom recimo železnice ali rudnike. Podržavljenje pa tudi ni tako uspelo, da bi rodilo nedeljeno navdušenje za več in še.

Konservativci sila zabavljajo čez dosedanje vladne kontrole, bi uravnavajo skoraj povsod vse, od nakupa jajc pa do iskanja služb, z vsemj dobrotami birokracije. Zabavljajo čez reševanje gospodarskih zadev. Zabavljajo čez visoke davke. Laburisti, ki jih močno podpirajo delavske zveze (Trade Unions), trdijo, da so kontrole potrebne, če nočemo nezaposlenosti, katere se vsi delavci zelo boje.

Liberalci so imeli v starem parlamentu le peščico poslancev. Zdaj pa vidijo svojo zadnjo priliko, da postanejo spet pomembna stranka. V slučaju ravnotežja med glavnima strankama bi v skupščini oni odločali na to ali ono stran. Del liberalcev je popolnoma zvezan s konservativci v odporu do socialistov. Nezavisni ostanek, ki nastopa enako proti levi in desni, mora požreti precej gorkih od obeh strani. Očitajo jim, da so že zastareli in da je tretja stran le trošenje moči.

Komunisti so bili v svojem programu velikodušno razsipni. Obljube jih nič ne stanejo; ker priložnosti itak ne bodo dobili, da bi jih mogli uresničevati. Pri vseh zahtevah po neizmernih mezdah, počitnicah in podržavljenju, ne škilijo toliko na volitve kot na delavske zveze, kjer upajo, da bodo pridobili na ugledu in vplivu, potem pa, kot na kontinentu, napravili veliko zgage. Komunistični kandidati imajo slabo navado, da ne dobe niti ene osmine oddanih glasov v okrožju in tako izgube denar, ki ga mora po zakonu vsak založiti. Le dva sta sta 1945 dokopala do letnega dohodka £1.000, ki ga prinese sedež v parlamentu.

Tudi katoličani imajo svoje volilne skrbi. Prizadevajo si, da bi kandidati vseh strank nastopili proti Zakonu o vzgoji, ki je krivičen do katoliških šol.

RADOVEDNOST

Posebno konservativci trdijo, v čemer jim slede zakrknjeno desničarski časopisi po svetu, da po-

menijo te volitve usoden dogodek za ves svet. Zavrnitev laburizma naj bi pokazala, da se svobodni svet odloča proti marksističnemu socializmu. A pisec si dovoli mnenje, da ni nič kaj tako važnega v vprašanju. Laburizem je vsaj tako daleč od komunistično obarvanih socializmov, kot je angleško življenje različno od ruskega. Volitve

so važne, ker bo iz njih izšla vlada—pa kakršna že bo, ki se bo z novim zaletom lotila posla in se brez skrbi odločala gospodarsko in politično. Nehala bo negotovost, ki vedno spremlja vlade ob zavesti bližajočega se konca. Res smo radovedni, kakšna bo nova vlada. A tiče se pač Angležev samih.

M. Tavčar

★ ★ ★

TRADICIJA ALI — "TRADICIJA"

SLOVENCIMNOGOKRAT in radi govorimo o tradiciji, bodisi v narodnih običajih verskem življenju itd. V naših emigrantskih krogih pa se še posebej mnogokrat sliši in govori o tradiciji v političnem življenju naroda, o tradicionalnih strankah, o tradicionalni demokratičnosti in podobno.

Pri zapadno-evropskih, politično zrelih narodih, — zlasti pa v Sev. Ameriki, — kjer imajo visoko razvito demokratičnost, je tradicija, da vsak človek spoštuje mišljenje drugega ter si ne prizadeva škodovati mu vsled te razlike v mišljenju. Po opravljenih volitvah se poražena stran lepo umakne v opozicijo ter ostane lojalna napram zmagovalcu, ne da bi ji ta kakorkoli dal "okusiti" svojo oblast. To je gotovo lepa in hvalevredna tradicija.

Kako pa pri nas? Bil sem sicer še mlad, ko se je pri nas izvajala "tradicionalna demokracija," pa vendar dovolj star, da sem si lahko zapomnil, da so ob vsakih volitvah pri nas žvenketala okna, t.j. dobesedno 50 stekel ter da me je enkrat le slučaj rešil, da nisem dobil "tradicionalne" opeke na glavo. Tudi vem, da je bila pri nas "tradicija," da se je politične nasprotnike ter njihovo spremstvo obmetalo z gnilimi jajci ali pa s pomočjo "oblasti" poslalo "na varno"; vem tudi, da je bil nekomu sredi novembra 1939 predložen na vpogled dekret za premestitev, ki pa bi bil še lahko preklican, če bi se pri volitvah 11. decembra "izkazal"—pa se ni in je (moj oče) odšel na jug. Zaradi iste "tradicije" sta si menda tudi vzela življenje zakonca Mrakova, ki sta imela oditi v Piškopejo na albansko mejo. V znamenju te "tradicije" je našel smrt tudi nesrečni Rudolf Dolinar, naj je že bila njegova smrt nesreča ali pa premišljen uboj . . . In v znamenju te "tradicije" smo se mi mladi zmerjali s "čuki" in "sokolško sodrgo" . . .

Je bila to tradicija? Bila je, pa taka, ki ne bi zaslužila niti enega dne življenja več. Bila je "tradicija" malomeščanskih "velepolitikov," bila je tradicija ljudi, ki so v zmagi svoje stranke videli izboljšanje svojega materialnega stanja, bila je "tradicija," ki se je skotila iz tistega mlačnega, kavarniškega ozračja, ki je pri nas vladalo skoraj celo stoletje in zdaj "straši" med emigracijo;—ozračja, ki so ga tu in tam pretrgali svarilni "klici vpijočih v puščavi," Prešerna, Levstika, Cankarja in drugih, za katere pa je slovenska javnost kaj hitro našla zavrnilne besede ter jih proglasila za pijance, ženskarje, "frajgajste," boheme, "večne pubertetnike," itd. itd. Bila je to "tradicija," ki je vodila vse ono, kar se je v letih 41-45 zrušilo na nas.

Bila je to "tradicija," ki nas je tako slabila, da je niti v času največje narodne stiske nismo znali prelomiti. Ne enotna fronta proti enotnemu sovražniku, temveč Slovenska legija, Sokolska legija, Bela Garda, Plava Garda, itd. itd., vsi pa budno čuječi nad koraki drugega in ljubosumno varujoči svoje lastne cilje in sredstva za dosego. Vsled te tradicionalne, usodne ozkosrčnosti je propadlo nešteto prilik, ki bi lahko vsaj omilile katastrofalni poraz leta 1945 in zmanjšale ogromne, da strahotne žrtve!

Kaj mislite, ali ni tudi ta "tradicija" kriva, da se je med nami tako razplemtelo sovraštvo, da smo bili v času revolucije priče, kako so "delovale" razne človeške zverine, zapeljani mladostniki, v katerih se je do absurda razbesnelo sovraštvo in mržnja, katere seme je sejala "tradicija." Le kako je bilo mogoče, da je iz dobrega, mirnega, poštenega, vernega, itd. itd. slovenskega naroda (z mesta in vasi!) zraslo toliko pravih razbojnikov, morilcev in likvidatorjev? Ali ni bil morda vzrok prav isti, zaradi katerega so mnogi,—da, celo brez pravega prepričanja,—šli v OF, ker so šli "raje s hudičem, kot pa s farji"—in obratno!

Tako je bilo v bližnji in daljni preteklosti in tako je v veliki, preveliki meri še danes, čeprav se morda skuša vse to prekriti s kopreno "pomirjajočih besedi" ali pa enostavno—z molkom in popolno neaktivnostjo.

Kaj pa v bodoče? Morda se bo komu zdelo iluzorno o tem sploh razpravljati, vendar sem mnenja, da ne bo odveč podati nekaj misli.

Ali bomo v slučaju povratka in ev. prevzemu ali vsaj sodelovanju pri oblasti začeli tam, kjer smo leta 45 nehali? Bomo dobo, ki jo danes preživlja naš narod, enostavno prezrli? Bomo krojili usodo ljudem in narodu po starih "tradicionalnih" kopitih?

Smgjali se nam bodo, če ne kaj več in nas poslali nazaj, odkoder smo prišli! Smo v največji nevarnosti, da s svojim nedelom in vztrajanjem pri vsem, kar je "tradicionalnega," postanemo stvarna reakcija!

Nekaj citatov iz pisma mladega človeka iz domovine:

— "V svetu, v katerem živim, skušamo ustvariti novo življenje, nov način življenja, novo družbo, novega človeka; zato pa je potrebna borba, potreben vsak človek, brez ozira na spol, brez ozira na dosedanjo pot, ki mu jo je narekovala tradicija . . .

Vsak posameznik se zaveda, da je potreben v skupni stvari in v tem smislu poteka njegovo življenje . . .

Če se jaz danes borim za svoje cilje, če sem člen v verigi ljudi, ki se bore za nov svet, moram biti zato samostojen, zmogel doseči ta cilj . . .

Osebnost srečo, ljubezen, družino, smatram samo za dodaten delež (!!! —op. pisca) k svoji sreči in zadovoljstvu pri delu, ki ga bom opravljal. Tu se mora individualizem in sanje o tihi osebni sreči umakniti vročemu, trdemu delu za skupno stvar . . .

Zato pa so potrebne žrtve, odrekanje. Nekateri tega ne zmorejo in se oklepajo sanj o popolni neodvisnosti od okolice, tkzv. duhovni svobodi začrtanih osebnih ciljev. To je popolnoma razumljivo in odpustljivo, samo ni več primerno, nekoliko je že—zastarelo. Čas gre naprej in nikdar več se ne bo mogoče vrniti na stare pojme in stari način življenja. Meni je že marsikaj čudno tuje, kar mi je bilo včasih tako blizu in naravnost očarljivo" . . .

Ali niso te besede vredne, da se človek ob njih zamisli? Ni važno, so pravilne ali ne, kam peljejo in kdo jih je navdihnil. Važno je, da so, da obstajajo in da bo eden, dva ali celo trije rodovi v tem vzgojeni! To so dejstva, s katerimi je treba računati!

Nep priznavanje tega dejstva že a priori izključuje kakršenkoli uspeh ev. kasnejše "demokratizacije" našega naroda in zlasti naše mladine!

Dvajset let ima ta človek. Mu bomo nekoč vzeli pravico do življenja? Ga bomo merili po "tradicionalnih" kopitih? Mu bomo razbili okna ob volitvah? Ga bomo poslali v Piškopejo? V koncentracijsko taborišče?

Gotovo ne! Treba mu je razumevanja, pomoči in nasvetov, da se njegov nesporni, čisti, izvorno-mladostni idealizem napelje v pravo strugo, ki bo vodila v narodno dobro. Ako kdo drugače misli, ga bo čas in narod zavrzel.

Mi smo med onimi, ki so se rešili strele v tilnik. Enajst tisoč naših padlih je strahoten memento, a mi . . . gremo naprej. Naprej po starih potih nerazumevanja, sumničenj, nesloge, naprej, v znamenju one nesrečne "tradicije."

Znašli smo se na Noetovi barki, vsa naša zemlja je potopljena v morju sužnosti in gorja. Pomečimo s krova vse nesrečne vezi preteklosti, pozabimo vse, kar je "tradicionalnega," stara mišljenja in merila! Postanimo novi ljudje! Razpnimo jadra iskrenosti, uprimo se v vesla sluge in zajadrajmo v varne pristane, obali lepše narodove bodočnosti!

Kaj hočem s tem reči?

Slovenska emigrantska akcija ne more in ne bo uspela, dokler bo njeno delo (ali nedelo) počivalo na starih "tradicionalnih" temeljih. Pot iz tega tragičnega blodišča bo našla samo mlada, nova v žrtvah in preizkušnjah prekaljena ideja, ki jo bodo nosili ljudje, idealni in osvobojeni vseh vezi na preteklost; ideja, ki bo slovenska in predvsem slovenska!

B.P.

“SLOVENSKA PRAVICA” MED AMER. SLOVENC

V DECEMBRU 1949 je začel izhajati v USA list “Slovenska Pravica,” ki je obeležil svoja načela v naslednji izjavi:

“Hočemo ZEDINJENO, SLOVENSKO NEODVISNO DRŽAVO na podlagi zapadne demokracije, do katere imamo po božjem in naravnem pravu isto pravico, kakor vsak drugi narod.

Smo proti fašizmu nacizmu in komunizmu v kakršni koli obleki.

Smo odločno za pravično socialno preosnovo. Pri tej preosnovi v korist slovenskega naroda naj se vpošteva papeške socialne okrožnice.

Odločno stojimo na stališču, da smo vsi antikomunistični Slovenci edini. To zahtevamo, ker je to v interesu naše lepše bodočnosti.

Ugotavljamo, da je slovenska narodna politika zavožena in delno sokriva današnje narodne nesreče. Pri tem pa nočemo nikogar osebno dolžiti, ker več ali manj smo sokrivi vsi.

Vse bivše slovenske stranke so se več ali manj diskreditirale in s tem izgubile legitimacijo govoriti v imenu naroda.

Zelimo, da se vsi antikomunistični Slovenci zedinijo v novo vseslovensko skupnost (nadstranko). Zelimo in pozivamo, da se v to slovensko nadstrankarsko skupnost vključijo vse stranke, vse razne struje v strankah, vse naše organizacije, vsi antikomunistični listi in vsak posameznik brez ozira na stan in preteklost. Vsakdo naj sodeluje po svoji najboljši moči in sposobnosti. Nihče naj se ne prezira in odbija. Vsi dosedanji spori naj se opuste. Naredimo vsesplošno premirje in to takoj, da nas čas ne prehit.

Podlaga naše edinosti pa bodi VSENARODNI PROGRAM. Pri izdelavi tega naj sodelujejo vsi. Upošteva naj se vsak pameten nasvet.

Nujno potrebujemo novo, agilno vsenarodno predstavništvo, ki naj bo, kolikor je v sedanjih razmerah mogoče, demokratično sestavljeno.

Tlačeni narodi se dvigajo. Njihova narodna zastopstva so na delu. Tudi mi potrebujemo živahno vsenarodno propagando za rešitev in svobodo našega naroda.

Narodno predstavništvo pa ne bo moglo vršiti svojih nalog brez finančnih sredstev. Pomagati moramo vsi, vsak po svojih najboljših močeh.

Vsi demokratični Slovenci gojimo veliko hvaležnost do Združenih držav Severne Amerike in

pričakujemo od njih razumevanja in pomoči. Naša dolžnost pa je, da potom svojega narodnega predstavništva povemo ameriški in vsej svetovni javnosti, vsem pristojnim činiteljem, kaj hočemo.

Smatramo izseljenstvo za silno važno vprašanje, kateremu bo moralo slovensko narodno zastopstvo in ves narod posvetiti več zanimanja, sodelovanja in pomoči kot v preteklosti.”

Nekaj odstavkov iz 1. številke :

“Morda hočemo prepri? Razbiti slogo v naših protikomunističnih vrstah. Le zakaj bi bilo to potrebno? Nasprotno: Edinost hočemo! Slogo hočemo! Zavračamo pa vsako diktaturo, kakor jo zavrača narod doma na svoji Kalvariji. Samo komunizem hoče ene stranke in sloge komunističnega zasužnjene časopisja. Demokracija tega ne prenese. Diktatura, prav vsaka, rodi samo prekletstvo za vsak narod.”

“Slovenska Pravica bo zastopala katoliška načela. Je ljudsko glasilo, za slovensko ljudstvo z ljudstvom.”

“Skušnje iz naše zgodovine v zadnjih petindvajsetih letih nam neizpodbitno dokazujejo, da bomo pravo svobodo za ves naš narod in za vse njegove člane mogli doseči samo v lastni državi, kjer bomo lahko Boga molili v svojem jeziku, kakor in kadar ga bomo hoteli, ne da bi se nam za to pravico bilo treba boriti vsak dan sproti, kakor to morajo delati naši bratje in sestre na Koroškem, v Italiji in drugod.

Jasno je, da morajo male države radi večje varnosti in gospodarskega napredka stopiti v federacijo ali konfederacijo z drugimi državami, o čemer pa naj ves narod, ko bo čas zato, odloča v svobodnem referendumu.”

Vsebina lista je pestra in zanimiva, končni vtis kvari le nepravilno prikazovanje ustaške afere na Hrvaškem, kajti kot ima vsak narod pravico na svoje samostojno življenje, tako vseeno nima pravice posluževati se barbarskih metod za doseg svojega cilja, kot je to bil slučaj z ustaši. Nepravilno je hvaliti ustaško početje, ko pa ga je in ga še odklanja večina hrvaškega naroda.

“Slovenska Pravica” izhaja trenutno mesečno. Njen naslov se glasi: 933, Hopocan Ave., BARBERTON, Ohio, USA.

DEZELA STIRIH SVOBOD

—poročilo našega dopisnika iz U.S.A.—

TAKOJ v začetku svojega opisa razmer in življenja v Zedinjenih državah, bi rad pojasnil, da je ta opis rezultat dvomesečnega opazovanja tukajšnjega življenja ter da sem skušal v njem čim objektivnejše podati sliko, kakršna se nudi očem novodošleca, po štirih letih taboriščnega življenja. Prav tako bi rad povdaru, da se opis v glavnem nanaša na življenje v mestu Clevelandu. Ohio ter bi zato nekateri podatki o plačah in cenah mogli biti malo različni za druge države.

Izkrca sem se v Bostonu. Postopek sam je bil sicer dolgočasen, vendar pri toliki množici ljudi ni mogel biti krajši. Na postaji v Bostonu smo prvič prišli v stik z ameriški civilisti. Ko so ljudje zvedeli, kdo smo, so nam pričeli prinašati pecivo, cigarete, bonbone, itd. To je trajalo ves čas čakanja. Tudi kasneje, na vlaku ter že potem v Clevelandu sem imel priliko nešteto krat opaziti izredno radodarnost ljudi. Dežela sama je naravnost prepravljena z dobrodelnimi organizacijami vseh vrst, od katerih je dober del namenjen pomoči Evropi.

O poti od Bostona do Clevelanda bi ne vedel dosti povedati, potovanje je bilo hitro in udobno, čeprav morda ne v tolikšni meri, kot bi se to dalo razumeti po raznih prikazih in slikah, ki smo jih videli v Bremenu.

Pokrajina je zelo slična severni Nemčiji, le s to razliko, da so hiše po veliki večini bele in da pred vsako stoji bolj ali manj moderen avtomobil—včasih celo dva—“kara,” kot jih imenujejo naši staronaseljenci (angl. car). Vasi v našem smislu besede ni ter je za novodošleca nemogoče ločiti vas od trga.

Prvo, kar novodošlec opazi v ameriškem vlemestu, je ogromna množina avtomobilov, po večini najnovejših, luksuznih modelov. Avtomobil je bistveni del ameriške družine. Bil sem presenečen, ko sem čul frizerja govoriti o avtomobilu in videl čevljarja, ki se je pripeljal z lepo limuzino na delo.

Ob večerih nastanejo v centru—downtown—takovzane “prometne marmelade”—traffic jam—, ko se na križiščih nabere množica avtomobilov in je za urejanje prometa poleg signalne luči potreben še policist, ki zlasti skrbi za pešce ter je nekak moderni Karon. V božičnih dneh so stavkali delavci mestne cestne železnice in posledica je bila — 450.000 avtomobilov na ulicah ob času, ko ljudje prihajajo in odhajajo z dela. Večina tramvajskih potnikov je seveda tiste dni potovala na “palčni pogon,” kar me je spominjalo na “dobre stare čase v Italiji.”

Mesto leži ob jezeru Erie ter je po velikosti menda šesto v USA. Sredi mesta, v centru, stoji ogromen nebotičnik Terminal Tower z 42 nadstropji, ki je osma najvišja stavba na svetu. Do središča mesta vodijo vzporedno avenije, ki so označene z imeni kot Superior, St. Clair, Prospect, Euclid, med njimi pa potekajo ceste, ki so označene s številkami. Center—downtown—je v primeru z obsegom mesta majhen, tako nekako kot je slučaj pri naši Ljubljani. Dočim so v centru gosti visoki nebotičniki, povprečno kot ljubljanski, so hiše v stanovanjskih predelih po veliki večini lesene enonadstropnice, kar je vzrok čestim požarom, pa tudi precejšnji nesnagi, kjer ljudje ne pazijo.

Prva stvar, ki jo novodošlec opazi na ulici, je, da so vsi ljudje dobro, rekel bi “nedeljsko” oblečeni. Življenski standard je izredno visok, vsakovrstni stroji v gospodinjstvu zelo olajšajo gospodinjstvo delo. (Nekje je nek fantiček ujel domačo mačko, jo zmašil v stroj za pranje ter odprl vodo in vključil elektriko . . . Baj je potem mehanik izjavil, da je bilo precej čiščenja . . .) Televizijski aparati so razširjeni nekako tako, kot pri nas radio pred vojno.

Nekaj podatkov o finančni strani življenja. Hrana je razmeroma poceni, razen mesa. Samec, ako bi si kupal sam, bi shajal z 1.50 dolarja dnevno, v restavraciji je seveda dražje.

Stanovanja so draga, opremljena soba od 7-10 dolarjev tedensko.

Obleka od 30-60 dolarjev, čevlji od 5 pa vse do 17. Zimska suknja stane 35-40 dolarjev.

DELO. V razmerah, ki trenutno vladajo, je prilično težko najti zaposlenje, še bolj pa najti zaposlenje odgovarjajoče človekovim zmožnostim in željam. Človek je takorekro prisiljen vzeti v roke vsako delo, ki se mu ponudi. Le kdor se smatra za sposobnega, da si služi kruh kot "salesman"—prodajalec s provizijo, mu ne bo treba dolgo iskati.

Minimalna, po zakonu dopustna mezda, znaša 75 centov na uro (od 25. januarja 1950 naprej). Razni strokovni delavci in delavci na akord so pa zelo dobro plačani. Delovni teden v nižjih, nekvalificiranih poslih je šest dni, sicer pa pet. Službo lahko menjaš kadarkoli hočeš, isto pa lahko tudi delodajalec odslovi delavca vsak hip.

Socialna varnost delavca je zelo pomanjkljiva ter je v tem oziru Evropa daleč pred Ameriko. Tkzv. "Social Security Service" podeljuje le malenkostne podpore v slučaju nezaposlenosti ter po dopolnjeni starosti 65 let. Nobenega zavarovanja ni za slučaj bolezni ali nezgode, niti ni delodajalec dolžan poškodovanemu dodeliti kakršnokoli podpore. Zato je nujno, da si vsakdo čimprej preskrbi tkzv. "hospitalization," bolezensko zavarovanje, kar pa mora seveda sam plačevati.

V splošnem se pričakuje, da se bodo razmere v teku prihodnjih mesecev izboljšale, kar se dela tiče. Glavni razlog današnje stiske za delo leži v mnogih stvarkah v preteklem letu ter v še vedno trajajoči "premogovni krizi" (rudarji delajo samo tri dni v tednu).

ČE NA KRATKO PONOVI: kljub ne preveč ugodnim razmeram je življenje v USA boljše kot v katerikoli evropski državi. Upoštevati je treba tudi to, da kjer Amerikanec "jamra," more bivši DP in Evropejec sploh, še vedno res dobro živeti.

Rad bi povedal še tole: Ko opazujem način tukajšnjega življenja ter visoki standard večine naroda, premišljam kakšnega nadčloveškega napore bi bil ta narod zmožen, ako bi se v ev. borbi na življenje in smrt odpovedal temu standardu ter doprinesel maksimum za svojo zmago. Ob takih mislih se mi čelo zvedri in ni me več tako strah bodočnosti.

Res, dežela štirih svobod je navsezadnje le—tujina in v marsičem razočara, vendar kljub vsemu človek, ki ga zagradi tok tukajšnjega življenja, občuti v sebi neko silo, ki ga v smislu narodnega gesla "a pluribus unum" žene, da tudi on vključi svoj "jaz" v ta "unum" in postane njegov del. Kljub temu pa človek more in sme ohraniti v sebi ono, v čemer in za kar je bil rojen, to pa je glavno za nas, ki nam vse vmesne postaje pomenijo samo čas in prostor za odih na našem dolgem romanju v deželo pod Triglavom.

KRATKE VESTI

NEW YORK.—Bivši ameriški veleposlanik v Moskvi gen. B. Smith je izjavil, da obstoja v Rusiji prilično dobro organizirano odporniško gibanje, ki omogoča prehod meje v in iz Rusije. "To pomeni," je dejal general, "da žar svobode še tli med nekaterimi Rusi."

WASHINGTON.—Truman je odobril izdelavo hidrogenske bombe, ki je tisočkrat hujša kot navadna atomska bomba. Toda—Sovjeti so baje že dobili načrt H-bombe v svoje roke . . .

MOSKVA.—Sovjetska vlada je priznala uporniško vlado, ki so jo sestavili komunisti ilegalno v Francoski Indokini. Francoska vlada je vložila protest ki pa so ga Sovjeti zavrnili.

WASHINGTON.—Sovjeti zahtevajo, da Amerikanci sodijo japonskega cesarja kot vojnega zločinca. S tem hočejo zabrisati vtis, ki ga je napravila ameriška zahteva, da Sovjeti pošljejo domov 370.000 japonskih vojnih ujetnikov, ki se še vedno nahajajo v SSSR.

BERLIN.—Sovjeti so ustanovili nemško mladinsko organizacijo po sistemu Hitlerjugenda, ki šteje 600.000 članov. Po informacijah iz Bonna v zapadni Nemčiji namerava ta H-Jugend marsirati na Berlin in "dokončati, kar Sovjeti niso storili." Nemci na zapadu pravijo, da je najboljša, da zavezniki postavijo na vse dohode v zapadni Berlin tanke in strojnice . . .

BERLIN.—Vzhodno-nemška komunistična vlada se je odločila vzpostaviti novi Gestapo, ki bo pod direktno kontrolo sovjetskega politbiroja. Ustanovila je novo ministerstvo "državne varnosti" z neomejeno oblastjo.

BERLIN.—Sovjeti so prekršili pogodbo o svobodnem prometu med nemškimi zonami, ki so jo sklenili zun. ministri v Parizu. Zapadna Nemčija je kot represalijo prepovedala nadaljno izvažanja jeklene rude v sovjetsko zono.

SOC. SKLAD 29. OKT.

je v januarju 1950 poslal 8 paketov v vrednosti £18-6-10! V teku zadnjih treh mesecev pa preko 20 paketov s perilom potrebnim slovenskim beguncem v Evropo! In vendar je to le kaplja v morju potreb, ki tarejo naše rojake po DP-taboriščih, bolnicah, študentovskih domovih in sanatorijih! Socialna akcija mora iti dalje še z večjo voljo na žrtve! Prispevajte kolikor pač zmorete, toda vsaj enkrat mesečno!

Za Sklad je darovala Dobrotvorno Udruženje svobodnih državljanov Jugoslavije £15; g M.G. iz Tamwortha £1 in g K.S. iz Easingtona 10/-. Vsem iskrena hvala, zlasti pa še za naklonjenost Dobrotvornega Društva!

NATECAJ

Dobrodelnega Društva svobodnih državljanov Jugoslavije

DDSDJ razpisuje natečaj z namenom pomagati trem svojim članom, da dokončajo ali nostrificirajo svoje študije pod naslednjimi pogoji:

(1) da so zaposleni v Angliji ali da imajo zagotovljeno izdrževanje;

(2) da imajo možnost dokončati ali nostrificirati študije na javno priznani šoli v Angliji;

(3) da dokončajo ali nostrificirajo študije v teku enega leta;

(4) da položeni izpiti omogočijo boljše zaposlenje v izbrani stroki;

(5) da jim bo znesek £60, ki jih bo podelilo Društvo, zadostno za uresničenje predloženega programa;

(6) da pošljejo prošnjo Tajništvu Društva do 15. marca 1950 skupno s tehtnimi dokazi o možnosti uresničitve programa.

V prošnji se ne sme navesti ime in naslova kandidata, marveč samo geslo, medtem ko je treba ime in naslov priložiti v zaprti kuverti, na kateri naj bo zapisano geslo.

Izbero bo izvršil poseben odbor in proti njegovi odločitvi ne bo priziva.

Pravila Društva s pogoji za sprejem v članstvo, kakor tudi vsa ev. pojasnila, morete dobiti, ako pišete na naslov:

Tajništvu Dobrotvornega Društva svobodnih državljanov Jugoslavije (The Benevolent Association of Free Citizens of Yugoslavia), Stone House, Bishopsgate, London, E.C.2.

Štipendija je mišljena za vsak študij, ki bi kandidatu omogočil, da začete študije konča in pride do kruha. Toda osnova je—dijak. Tudi n. pr. gimnazijec, ki dokaže, da bo mogel napraviti kakšen enoletni kurz, ki mu bo zagotovil kruh, je kandidat za razpisano štipendijo.

Za Tiskovni Sklad KT sta darovala ga. A.F. iz Boltona 3/- in g. S.C. iz Llanddaroga 2/-. Najlejša hvala!

Stenski koledar KT lahko dobite v uredništvu za 1/- (vključno poštnina). Denar lahko pošljete tudi v znakmah.

KLIC TRIGLAVA je glasilo demokratskih protikomunističnih Slovencev v emigraciji! Izhaja 15 in 30. v mesecu.

Naročnina znaša: Anglija: 24/- letno, 6/- četrtletno. Plačljivo potom Postal Orderja.

Nemčija: 12/- letno, plačljivo preko prijateljev v C.M.W.S.

USA in Kanada: 3 in pol dolarja letno. Velja za dostavo z navadno pošto.

Argentina: 20 pezov letno, plačljivo dostavljalcu. Posamezna številka 1 pezo.